

ARESTI'RI

Zori,
ez argi,
ez garbi,
Mundua geuri,
edo geu munduari.
Nor nori?
Garaia izlari.

Mundua
ezta gure biran,
baizik gu
bere jiran.

Utsean.
Len utsean,
orain zerbaitean
ta georan
berriz utsean?

Korapilloa emen,
korapilloa an.
Bitartean,
gogo kezka
barne satorrak jan.

Berriz, geroan...
Autsean?

Bakarrik autsean?
Ezer-ezean
uts betikoan?

Aski obeago da
betiko sutan,
sentipen barnekorrean,
gogoaren naian.
Baña, ezer-eza agian.

Cesar-en gero betiko
izan naia,
fede asmatzalleen gaia;
leengo usteen doaia.

Gaur, ezta ortan
errazoaia.

Zori,
ez argi,
ez garbi.

Kezkari,
irriari,
negarrari.
Litzakeanari
ta ukatzen danari,
garaia izlari.

Darrai,
naiz alde batetik
edo naiz bestetik,
korront beltzetik
ez da salbaziorik.

Ba ote da gerorik?
Oraindik,
beldurrez gaude
kukurturik.

Izadi oni erantzirik
bada galtzekorik:
maitasuna ta kanta,
dira gauz garbirik.

Garai mintza.
Garaian, garaizkoa
jardun berdiñean,
Jerusalengoaren

Zentzunaren ontzia doa
aurrera nekean,
idea zaarrak dirala
munduaren proan.
Zertako azkarrago joan?
Zer arkitu genezake
sufrirentuen ugartean?

Zori,
ez argi,
ez garbi.
A! baña,
garaia izlari
gizonari.
Ta, ez jostari.

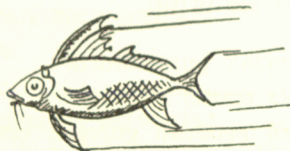
Galdezkari
ebillen jendeari,
lauzkari,
etsipenez ziraneri
geznari,
naiz zalantzari
utsari,
zenbait pentsalari
gidari,
oratuz funtsari,
ameslari,
zorrez egi-bideari

ari
ta lau olerkari
agiri:
Kierkegaard aurrelari
argiari,
Ibsen antzelari
berari,
Nietzsche jarraileri
aiari,
Unamuno kantari
danori.

Laukoitz teolojilari
gori,
lotuaz giroari,
bidari,
igesik gezurrari,
billari.
Etziran pekatari.

Zori,
ez argi,
ez garbi.
Begira
muñari,
ta beti,
garaia izlari.

OTSALAR.

TAMARIZA TA PIKONDOA

I. AMORIO GALDUAK

Euriaren tristea
ari ta ari atergabeko amaian

Katuak gambaretan lo daudez gau t'egun
demborari dembora emanaz.

Paradisü galduetako oroipena da
nola palmondo aundi baten pean
itzala genuela adiskide
nola tamariza ta pikondo pean
ari ginen pekatu
aragizko pekatua
euriagatik triste arima
triste diran bezela tamarindoaren adarrak itxas-bazterrean
euriaren pean
triste ta ustel palmondoa
udazkenean
chalet ubelaren jardiflean
Zarauzko plaiatik ez ain urruti.

Nola bion gorputzak gurutzaturik
(baginakien ez ginala maite)
bestearengan bilatzen genduan guregan eztaukaguna
mundu ajolabeak, itxaso izugarriak, plaiaren bakardadeak
ematen ez ziguna: maitasunaren arrastoa.

Arratsalde ura munduaren azkenengo eguna zen
t'amor eman genion bizitzari
Udaberrian kantatu nuan asierako egunaz ez naiz oroitzen
Jainkoak gizona tankeratu zuan egunaz,
bizirako arnasa ixuri zioenaz,
ez naiz oroitzen,
paradisuko azken egun ontaz.

Katuak gambaretan lo daudez tolesgabeko ametsetan
urteak ta demborak deusezten
edo ta dembora millaka ugaritzen.
"Dana" ta "nada"-k zirkulua bukatzen dute.
Liège, 1962.

II. DEMBORAREN MARKA

Ene biziaren tristeziatzko
sinoak
zeinek baitu urtearen zear
biziaren ari guztia kolorazten
zeinek baitu ene arpegiaren eskultura
beeraka zimurrez markatzen
ta begiak etsipenez inguratzen
itxas-ontzi aintzinako kobreareh metal zaarrak
ez dute ene itxura tristearen tristura
ta plaia-ondar-ustuak udazkenean
ez du ene etsipenaren sabore garratza,
Tamariza ta pikondoak
nere aurtzaroko izarotik
denak desustraituak izan dire, denak!
Izagak soilik aizeari buru emanaz
tristeziatzko salmoa
murmuratzen dute
ipar-aizearen eraginez ta berresaten:
"Oi gure dembora hunen desolamentua!"

París, 1962.

MIKEL LASA.

ZOAZE, MALKOOK!

Negar, negar eta negar...
Au biotza ustu bearra!
Bai dala adirazten gaitza,
Neure gogoaren lorra.

Albista baltzaren sorbatz
zorrotzak erruki barik
ebagi daust malkoen esia:
Zotinez ioat bizitza ausia.

Bitarte itzela geratu
da gu bioen erdian:
Erioak egin dau berea,
ta negarrentzat itxi tokia.

Betiko? Olakoxerik ez!
Bestaldeko ixilak anots,
otoitz-egadaz, lainoa urratuz,
itxaro-barriztetan aiduruz.

Geure arrebatxu kutun!
Goiz baltz atako agurra
azkena zala iakin ba-gendu,
ezkintekazan errez banandu.

Zoaze, bai, malko itunok,
gaiari igesi, oparo.
Eroan neure mingostasun latz,
pozkida amaigeen zelaietaratz.

Negar, negar eta negar...
Au malkoen igeste itzel!
Bai dala adirazten gaitza,
neure gogoaren goibel!

AURRAITZ

NEGARGARRIA

Lau zutargi loiren erdian
zetzan ilotz mengala, aratin,
ez apaiz ez taiuzko lagun:
inguru iru-lau eme zikin.

Païttarrez beterre ta itzontzi,
lotsabako autuak eder.
Zanaren alde etzan otoitzik:
gogoez etzekien ezer...

(Lizunkerien arratxoak (1)
ian eutsan osasuna ankerki,
atseginkerien lupetzan
Erio'k ez eban erruki.)

Galazo-atsegin-erosten
eltzen ddakozan gizatxarraik,
ustelean gal ebenean,
ez eban arentzat laguntzaik.

Gaixoa! Nora iun ete zan
aren gogoa? Etzan deungez
bardazkatu: Bizitze eskergek
bultzau eban zidor okerrez...

Bizitze ittuna! Azken itzela!
lau arkai loi lagun, bakarrik...
Betiraun-bide ezkutu-zear
lagun al eban Goi-Erruki'k.

AURRAITZ

---

(1) *arratxo = madari, sagar eta ostantzeko arnariak barruan izan daoren kokoa.*

MUSU BAT

Musu bat dut gordeta biotz barrenean
lore egin nai duana nire ezpain auetan.

Ainbeste urtez naizela eman nai eta ezin
gero ta gartsuago barnean zait egin.

—oOo—

Eskatu diet amai musu goxoena,
aur yaio berrientzat gelditzen dutena.
bai ta, begi bustirik eta ezpain legorrez,
il semeari eman ziotena azkenez.

Maitalei eskatu diet sutsuena,
ta emazte zintzoari garbi, samurrena.

Mistikuak eman dit, goiz otoia egiten,
bere ezpain aratzetan zaiona sortutzen.

Apaizak, aldareko Berri On deunari
eskeintzen dion ura, sifnismen-opari.

ta martiriak, bere odolduriko aoz,
Gurutzean ezarri zuana azkenekoz.

Erromesak, bidaldi luzea amaiturik,
errelikari ematen diona, aozpezturik.

Olerkariak, aren bekoki izekian
bere zeruko ezpainiez Musak diona eman.

Uiñak, ondar-altzoan aserrea leunduz,
uzten dun bitsezko ura, egalun antzetzuz.

Aizeak, tontorrari damaiona, indarrez,
aginkada bailitzan, maitasun zakarrez.

Eguzkiak, sortzean, otzarren dardarka
dagon intz tanta pitxi biurtutzen duna.

Elurrak, mara-mara erortzean, lurra
zuriz garbitzen duan musu garbi ura.

—oOo—

Guziok bat eginda, biotzean gorde
eta yaio-lurrerantz egingo dut bide.

Aitak eta aitaen aitak yaio ziran lurra
aien ezur zuriak estaltzen dituna.

Aien odol gorriaz, betiko santua,
gure gizagurenak egin digutena.

Aren berdetasunaz begi-betagarri
zaiguna; mendez-mende buru-yabe, garbi...

—oOo—

Ara nai dut, noala nire musu orrekin.
Ene Yainko maitea, ez eidazu uka egin!

Ta an, belauniko yarri, besoak zabalduz,
Aberriko lurraz bat egingo naiz musuz!

AMETZAGA TAR BINGEN

Caracas, 1963, Lotazilla.